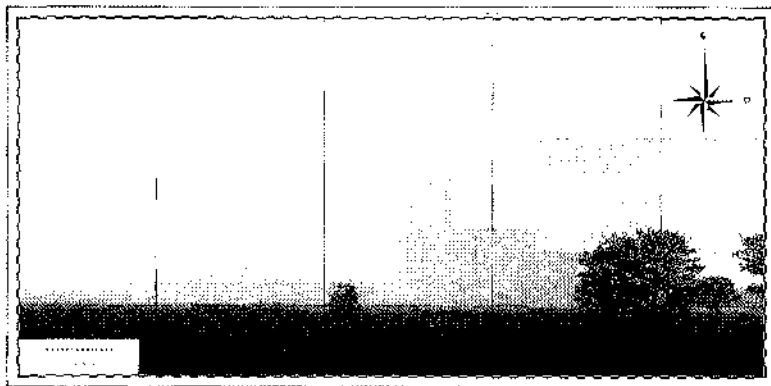

Het beeld van Noorderbreedte is veranderd. Het omslag en het binnenwerk hebben een andere vormgeving gekregen. Tien jaar lang is het uiterlijk bepaald door Jansen en Janssen.

DE NIEUWE VORMGEVING BEGINT MET DE BERGUMERMEER CENTRALE

Jan Abrahamse, Wim van de Pol

Kunstenaar Han Jansen heeft zijn schilderijen beschikbaar gesteld voor 58 omslagen (de eerste jaargang had 4 afleveringen) die het beeld van Noorderbreedte bepaalden. Na de veelgehoorde kritiek in de begintijd 'een tijdschrift zonder titel', werd juist het omslag en het formaat het kenmerk van Noorderbreedte.

Het binnenwerk werd vormgegeven door Rob Janssen, die veel energie heeft gestoken in de lay-out van het tijdschrift, maar daarnaast veel heeft meegedacht en -gewerkt om Noorderbreedte te promoten. Veel folders, posters, tentoonstellingspanelen en de busstickers zijn door hem gemaakt.

Dat waren 10 jaren van intensieve en goede samenwerking en het is daarom op deze plaats gerechtvaardigd om Han en Rob heel hartelijk te bedanken namens redactie, bestuur en medewerkers van Noorderbreedte. Samen met de auteurs hebben zij het tijdschrift de plaats en het aanzien gegeven dat het verdient.

De omslagen van de 11e jaargang zijn ontworpen door grafisch vormgever Menno Landstra, die samen met Donald Beekman verantwoordelijk is voor de lay-out van het binnenwerk. Beide hebben gestudeerd aan

de Rietveld Akademie. Eind verleden jaar kreeg Menno Landstra van het Ministerie van WVC een startstipendium voor grafische vormgeving. Het nieuwe omslag toont voor 1987 zes Noordnederlandse landschappen, afgebeeld op voor- en achterzijde. De foto's zijn omgeven door een kartografische rand en coördinaten van de afgebeelde locatie.

De nieuwe vormgeving begint met de Bergumermeercentrale. Dit is de enige in gebruik zijnde elektriciteitscentrale in Friesland, midden in de provincie gelegen aan het gelijknamige meer. De centrale, die vanaf 1974 in gebruik is, heeft juist vanwege die ligging nogal wat protest uitgelokt: in het begin van de jaren '70 was zij het middelpunt van wat één van de eerste grote milieu-acties in het Noorden genoemd kan worden. De 'Vereniging Milieubeheer Noord-Nederland', voorloper van de provinciale Milieuraad en -federaties, was nauw betrokken bij de protesten tegen dit 'blok beton' in het groene hart van Friesland. Eén van de gevolgen van de protesten is vandaag de dag nog zichtbaar: de centrale is uitgerust met twee merkwaardig korte pijpjes. Zo wordt het Friese landschap op de wat grotere afstand niet ook nog

beïnvloed door de Bergumermeercentrale. Verder waren er bezwaren tegen het gebruiken van het Bergumermeerwater voor de koeling. Daar is tegenwoordig iets op gevonden: via de Zwemmer en de Stroobosser Trekvaart wordt een apart koelcircuit in stand gehouden. Het water in het Bergumermeer is in de loop der tijd waarschijnlijk ietsje warmer geworden.

De centrale 'loopt' op gas. Grotendeels is dit aardgas dat in de omgeving van de centrale in Friesland gewonnen wordt (uit het Eestrum-veld bijvoorbeeld), waar een klein beetje Gronings aardgas bijgemengd wordt. Op dit moment is er een omvangrijk ombouwprogramma gaande, waarbij de beide eenheden van de centrale een vóórgeschaalde gasturbine krijgen. De theorie van zo'n installatie is ingewikkeld. Het effect ervan is dat het rendement van de centrale met 10% verhoogd wordt, dat de uitstoot van stikstofoxyden omlaag gaat en dat er een rekening van 180 miljoen gulden betaald moet gaan worden. Vanwege de in de toekomst uit te sparen brandstofkosten verdient de investering zichzelf terug.